

**ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**ДОНЕЦЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
НАПрН УКРАЇНИ**

ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ

**Всеукраїнської науково-практичної конференції,
присвяченої 35-річчю кафедри господарського права
Донецького національного університету імені Василя Стуса**

11–12 жовтня 2019 року

**Вінниця
2019**

УДК 346.2:338.1-029:3(477):005.745(082)

*Рекомендовано до друку вченою радою юридичного факультету
Донецького національного університету імені Василя Стуса
(протокол № 3 від 24 жовтня 2019 р.)*

Правове забезпечення соціально-економічного розвитку: стан та перспективи: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 35-річчю кафедри господарського права Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, 11–12 жовтня 2019 р.). Наук. ред. А. Г. Бобкова, А. М. Захарченко. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2019. 254 с.

ISBN 978-617-7295-21-0

У збірнику представлені матеріали доповідей і повідомлень учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Правове забезпечення соціально-економічного розвитку: стан та перспективи», присвяченої 35-річчю кафедри господарського права Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, 11–12 жовтня 2019 р.). Розглядаються загальні питання правового забезпечення соціально-економічного зростання; пропонуються напрями оновлення господарського та господарсько-процесуального законодавства, удосконалення правового забезпечення розвитку земельних, аграрних, екологічних та природоресурсних відносин; сучасні методики викладання окремих юридичних дисциплін соціально-економічного спрямування.

Збірник розрахований на наукових, науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів і наукових установ, докторантів і аспірантів, юристів-практиків.

Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ в матеріалах доповідей і повідомлень несуть автори.

УДК 346.2:338.1-029:3(477):005.745(082)

ISBN 978-617-7295-21-0

© Колектив авторів, 2019
© Донецький національний університет
імені Василя Стуса, 2019

<i>Рудковський А. Є.</i>	Оновлення господарського законодавства України в частині законодавства України про страхування	162
<i>Савчук Є. Ю.</i>	Щодо напрямів удосконалення законодавства у сфері надання освітніх послуг	164
<i>Селіванова І. А.</i>	Нові законодавчі підходи до регулювання державно-приватного партнерства та концесії.....	166
<i>Серебрякова Ю. М.</i>	Щодо наслідків невиконання мирової угоди, яка затверджена в порядку господарського судочинства	168
<i>Смітюх А. В.</i>	Щодо підходів до правового регулювання інвестиційних відносин при рекодифікації господарського права	169
<i>Стаднік І. В.</i>	Правове забезпечення як умова ефективності господарсько-правового механізму.....	171
<i>Степанова Т. В.</i>	Щодо оптимізації касаційного перегляду малозначних справ: за аналізом практики Верховного Суду	173
<i>Титова О. В.</i>	Щодо правового режиму значних правочинів товариства з обмеженою відповідальністю	176
<i>Тюріна Ю. Є.</i>	Майно боржника в процедурах банкрутства	178
<i>Уркевич В. Ю.</i>	Майнові спори суб'єктів господарювання: практика Великої Палати Верховного Суду	180
<i>Устименко В. А., Джабраїлов Р. А.</i>	Концептуальні аспекти рекодифікації (оновлення) господарського законодавства України	183
<i>Феофанова І. М.</i>	Щодо реформування інституту державної допомоги суб'єктам господарювання.....	185
<i>Чайковська В. В.</i>	Щодо окремих проблем правового режиму послуг у зовнішньоекономічній діяльності	187

III. Правове забезпечення розвитку земельних, аграрних, екологічних та природоресурсних відносин

<i>Андрейцев В. І.</i>	Еколого-правові аспекти антропозахисту у процесі сталого розвитку України.....	189
<i>Антонюк О. І.</i>	Аксіома «Jura novit curia» у справах щодо використання земельної ділянки без оформлення правостановлюючих документів	192

Закон про концесії 2019 р. розширює способи вибору концесіонера. До концесійного конкурсу, який Законом про концесії визнавався як єдиноможливий, новий Закон додає також конкурентний діалог, що відповідає кращій міжнародній практиці, зокрема «Типовим законодавчим положенням щодо проектів в сфері інфраструктури, які фінансуються з приватних джерел», ЮНСІТРАЛ. А у випадку укладення концесії з орендарем державного майна – за результатами прямих переговорів з ним.

Чинне законодавство про ДПП та концесії має багато неузгодженостей в питаннях процедури врегулювання відносин в цій сфері. Закон про концесії 2019 р. встановлює єдину процедуру ініціювання та прийняття рішення щодо здійснення ДПП для всіх форм, у тому числі концесії.

Також новий Закон містить цілу низку новел, яких давно потребувала практика для активізації концесійних відносин в Україні. Серед них: а) додаткові гарантії для концесіонерів та кредиторів, зокрема, надання права заміни концесіонера на іншого концесіонера; б) спрощення процедур виділення земельних ділянок для проектів ДПП у формі концесії; в) процедуру трансформації оренди в концесію у разі відповідного звернення з боку орендаря; г) можливість передачі вирішення спорів, які виникають у зв'язку з виконанням концесійного договору, міжнародному комерційному або інвестиційному арбітражу; д) виключення дії законодавства про публічні закупівлі та про оренду державного та комунального майна на відносини, що виникають у зв'язку з вибором концесіонера та виконанням концесійного договору.

Для динамічного економічного розвитку Україна потребує значних інвестицій і Закон про концесії 2019р. створює механізм для їхнього залучення. Тепер справа за практикою його застосування.

*Серебрякова Ю. О.,
доцент кафедри господарського права
Донецького національного університету
імені Василя Стуса,
кандидат юридичних наук, доцент*

ЩОДО НАСЛІДКІВ НЕВИКОНАННЯ МИРОВОЇ УГОДИ, ЯКА ЗАТВЕРДЖЕНА В ПОРЯДКУ ГОСПОДАРСЬКОГО СУДОЧИНСТВА

Інститут мирової угоди є важливою складовою господарського судочинства, адже його застосування забезпечує задоволення інтересів всіх активних учасників судового процесу. Поряд із цим доводиться констатувати, що в Господарському процесуальному кодексі (далі – ГПКУ) не передбачено можливості розірвати мирову угоду у випадку її невиконання сторонами, як це має місце у справах про банкрутство. Так, відповідно до ч. 3 ст. 193 ГПКУ, «у разі невиконання затвердженої судом мирової угоди ухвала суду про затвердження мирової угоди може бути подана для її примусового виконання в порядку, передбаченому законодавством для виконання судових рішень». Такий підхід не є виправданим виходячи з того, що, укладаючи мирову угоду, одна зі сторін, як правило, поступається іншій у визначенні розміру штрафних санкцій або погоджується на їхнє спрощення, та у випадку невиконання умов мирової угоди така сторона позбавляється тих матеріальних благ, які могла мати у випадку, якщо б не уклала мирову угоду.

У правозастосовній практиці сторони намагаються мінімізувати негативні наслідки невиконання умов мирової угоди та включають у її текст умову про розірвання мирової угоди за рішенням суду у випадку порушення умов її виконання¹. Проте суди відмовляють у затвердженні мирових угод у такій редакції², що є цілком обґрунтованим, адже, затверджуючи ми-

¹ Ухвала господарського суду Волинської області від 25 серпня 2010 р., судова справа № 6/73-3810. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/10911809>

² Ухвала господарського суду Одеської області від 15 березня 2010 р., судова справа № 13/269-09-6378. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/9063004>

рову угоду, суд припиняє провадження у справі, а у випадках припинення провадження у справі повторно звернення до господарського суду зі спору між тими ж сторонами, про той же предмет і з тих же підстав не допускається. Отже, звернення до суду з позовом про розірвання мирової угоди є неможливим.

Намагаючись захистити свої права, суб'єкти господарювання звертаються до суду із самостійними позовами про розірвання мирової угоди, посилаючись на ст. 651 Цивільного кодексу України, відповідно до якої договір може бути змінено або розірвано за рішенням суду на вимогу однієї зі сторін у разі істотного порушення договору другою стороною та в інших випадках, встановлених договором або законом. Проте, вірогідність задоволення такого позову є незначною, адже Верховний Суд з цього питання дотримується позиції, що мирова угода не може розглядатись як договір у цивільно-правовому розумінні у позовному провадженні, оскільки порядок її укладення та затвердження регламентовано відповідними положеннями Господарського процесуального кодексу України¹. Погоджуючись із позицією суду касаційної інстанції, варто відзначити, що в законодавстві про банкрутство підстави розірвання закріплені саме в процесуальних нормах. Так, згідно із ст. 39 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», «миртова угода може бути розірвана за рішенням господарського суду у разі: невиконання боржником умов мирової угоди щодо не менш як третини вимог кредиторів».

Вирішення подібного питання у цивільному судочинстві пропонує В. В. Масюк. Так, на думку науковця найбільш вдалим слід розглядати варіант, відповідно до якого сторони обумовлюють у мировій угоді положення про те, що до моменту повного виконання мирової угоди це провадження у справі не закривається, а зупиняється, а в разі невиконання боржником своїх обов'язків у встановлений строк, провадження у справі відновлюється і продовжується в загальному порядку². Така пропозиція заслуговує на увагу, проте вимагає окремого контролю за станом виконання сторонами мирових угод з огляду на необхідність ініціювання припинення провадження у справі у випадку виконання умов мирової угоди.

Вбачається, що заходом захисту прав добросовісної сторони мирової угоди та сприянню її реальному виконанню може стати закріплення у ГПКУ права суду першої інстанції про перегляд ухвали про затвердження мирової угоди у зв'язку з невиконанням сторонами її умов і прийняття у разі підтвердження факту невиконання ухвали рішення про скасування ухвали про затвердження мирової угоди. У разі скасування ухвали про затвердження мирової угоди справа має розглядатися господарським судом за правилами, встановленими ГПКУ.

Смітюх А. В.,
професор кафедри адміністративного та господарського права
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова,
доктор юридичних наук, доцент

ЩОДО ПІДХОДІВ ДО ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ВІДНОСИН ПРИ РЕКОДИФІКАЦІЇ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА

Оскільки інвестування є, безперечно, однією зі складових забезпечення сталого розвитку будь-якої сучасної економіки та у світлі можливої рекодифікації господарського права доцільно окреслити підходи до регулювання інвестиційних відносин, що видаються оптимальними.

Це, перш за все, визнання інвестиційних відносин господарськими на рівні законодавства, оскільки інвестування як внесення інвестицій, тобто певних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток

---

¹ Постанова Верховного Суду від 12 червня 2018 р., судова справа № 908/1604/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74691752>

² Масюк В. В. Проблемні питання застосування мирової угоди в цивільному процесі. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2013. № 3. С. 95.

Наукове видання

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ

**Всеукраїнської науково-практичної конференції,
присвяченої 35-річчю кафедри господарського права
Донецького національного університету імені Василя Стуса
11–12 жовтня 2019 року**

Редактор А. О. Цяпало
Технічний редактор О. К. Гомон

Піписано до друку 20.11.2019
Формат 60×84/8. Папір офсетний.
Друк – цифровий. Умовн. друк. арк. 29,53
Замовлення № 119, наклад 300 прим.

Віддруковано ТОВ «Віндрук»

ТОВ «Віндрук», 21020, м. Вінниця, вул. Арабея, 3
Свідоцтво: серія ДК № 4548 від 21.05.2013 р.